

STRAŽA

Letniška lista: --
 K 12--
 6--
 3--
 1:20
 Avstrije: ---
 15--
 Slovenske številke
 13 številke.

Inserati ali oznanila
 se računajo po 18 v.
 od 6 redne petivrstice:
 večkratnih oznanilih
 --- popust
 „Straža“ izhaja v pe-
 deljek in petek popoldne
 Rokopisi se ne vračajo

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.-12. ure dopoldne

Stremuh Seidler.

Seidler

si je poiskal svojih mentorjev. V zadnjem času so to nalogo izvrševali poslanci Waldner, Teufel, Pantz in načelnik vojnega tiskovnega stana Eisner-Bubna. Ako bi bil Seidler količkaj moder in samostalen, bi mentorje poslušal ter ubral potem svojo lastno pot.

tako je postal politični ujetnik svojih mentorjev.

Seidler je uradnik in njegov kabinet je bil uradniški. Le grof Sylva-Tarouca je bil pridjan kabinetu kot politični svetovalec, kajti grof Sylva bi lahko bil že pred 25 leti poljedelski minister, ako bi hotel, njemu za to mesto ne bi trebalo čakati na Seidlerjev kabinet. Znano je, da Sylva-Tarouca z novim Seidlerjevim kurzom že dolgo ni zadovoljen, toda njemu ni, da bi izstopil v trenutku, ko bi njegov izstop izgledal kot simpatija za Slovane in ost proti Nemcem. Njegova ambicioznost še ni saturirana.

Iz uradniškega Seidlerjevega kabineta je postal pod uplivom nemških mentorjev velepolitičen kabinet. Podal se je celo na pot, po kateri dosedaj noben ministrski predsednik ni upal hoditi, na reševanje narodnostnih vprašanj s privoljenjem samo enega izmed prizadetih narodov. Pošteno bi bilo, da bi Seidler vsaj formelno že takrat podal demisijo, ko je nastopil to pot.

njemu je ministrski stolec najvišji cilj njegovega političnega življenja.

Za to se ni čuditi, da se tudi sedaj, ko so mu Poljaki jasno povedali, da v parlamentu nima več večine, Seidler še krčevito oklepa svojega ministrskega stolca. Njemu je njegova lastna osebnost več nego parlament,

V tem ga potrjujejo z vso vnemo tudi njegovi jetničarji, ki razglašajo, da bi za nje bil njegov odstop casus belli.

Vsaka uradniška vlada bi morala biti objektivna nad stranami. Ako stranke hočejo vladati, potem je njihova naloga, da sestavijo parlamentarni kabinet. Tudi Nemcem, čeprav je Avstrija večnarodna in težko prenaša parlamentarne kabinete, nihče ne odreka te pravice. Toda Nemci vedo, da z njihovimi prenapetimi načeli ni mogoče sestaviti v parlamentu zanesljive večine, s tem tudi ne parlamentarnega kabineta. Zato se skrivajo za uradniški kabinet, sebi pridobivajoč s tem vse ugodnosti, kabinetu naprtujoč vse odgovornosti. Toda tako razmerje je za trajno nezno.

To čutijo Nemci in Seidler te dni prav dobro, a vendar se še oklepajo svojih pozicij z obupnostjo.

Mogoče, da za trenotek zmagajo. Toda dolgo vzdržljivo tako stanje ne more biti, ker je nezdravo in nenravno.

Za nas velja le eno: Ne zgubimo glave, ne klonimo duhom, oklepajmo se trdno jugoslovanske ideje, ne popustimo niti za las. Naša doba mora priti!

Dvojna mera.

Ko je ministrski predsednik Seidler dne 3. maja v seji načelnikov naznanil preganjanje Jugoslovancov, je s teatralno pozo povdaril, da bo kajpada enako postopanje veljalo tudi nasproti Nemcem. Tega mu že takrat nihče ni verjel, ne Nemci, še manj pa Jugoslovani. Praksa je pokazala, da je bila nezaupljivost popolnoma na mestu.

Dne 12. maja so imeli Nemci v Mariboru solkstag pod milim nebom. Jugoslovani so smeli isto nedeljo zborovati na Bizeljskem samo pod streho. Za Binkošti napovedan shod v Trbovljah je bil Jugoslovancem prepovedan, koroški Nemci so smeli isti dan zborovati v Celovcu neovirano ter hujskati proti jugoslovanskemu vprašanju in narodu. Naš shod v Drožmirju za dan 30. maja je bil istotako prepovedan. Dne 9. junija so koroški Nemci zopet smeli imeti zborovanje in sicer v sredini slovenskega ozemlja, v Velikovcu, a Jugoslovancem celo v metliškem okraju, torej na zemlji, kjer ni niti enega Nemca, niso pustili zborovati ter so jim dohode v zborovalni kraj zaprli z orožništvom in vojaštvom. Včeraj dne 16. junija je bil na Dunaju velik volkstag proti Jugoslovancem in Čehom, nam so bili vsi shodi prepovedani.

Nemški listi smejo dan za dnevom hujskati proti jugoslovanskemu gibanju, naši listi so pobeljevi, ako se samo branijo, kamoli da bi kazali na vsenemško gibanje med nami ter dokazovali njega nevarnost za dinastijo in monarhijo.

Grof Toggenburg, ki je vedno zastopal mnenje, da krivica ne more roditi nič drugega in da se ne sme proti Jugoslovancem drugače postopati kakor proti Nemcem, je moral odstopiti in na njegovo mesto je prišel dunajski policijski ravnatelj Gayer, o katerem upa Seidler, da bo njegovemu preganjevalnemu furorju bolj naklonjen.

Za Nemce in Jugoslovane ima avstrijska vlada torej dvojno mero. Ustava sicer pravi, da imajo vsi državljani, ne glede na njih narodnost, vero ali stan popolnoma enake pravice, toda kaj se briga Seidlerjeva vlada za ustavne določbe? Saj nam hoče sedaj vzeti celo državni zbor, v ustavi in v prestolnem govoru našega cesarja nam najslavesnejše za-

jamčeno tribuno, na kateri lahko narodi izrazijo svoje želje in pritožbe.

Mi Jugoslovani smo torej po vladinem naziranju in postopanju državljani druge vrste. Dobro, vzamemo s protestom na znanje! Toda vlada naj bo prepričana, da nas krivica ne bode strla, ampak da bo samo poglobila v nas željo po jugoslovanski samostojnosti, kakor je izražena v deklaraciji z dne 30. maja. Mi stojimo trdno in nevpognjeno kakor pravi mučeniki. Živela naša bodočnost!

In vendar se giblje!

Seidler je mislil, da bo s svojimi odredbami proti Jugoslovancem zatrl in zadušil jugoslovansko gibanje. Toda kako se je motil! Godi se mu kakor mlinarju, ki hoče zajeziti povodenj. Zamaši v jezu jedno luknjo, a že se jih deset novih odpre. Grof Burian je v Berlinu razpravljati tudi o jugoslovanskem vprašanju. Dočim je oficielna Ogrska, Hrvatska in Bosna dosedaj trdovratno molčala o našem vprašanju, se je sedaj naenkrat zganila, in onkraj Litve je danes jugoslovansko vprašanje na dnevnem redu. Seidler hoče ubežati jugoslovanskemu vprašanju, a to vprašanje beži za njim, kakor okradeni za tatom. Jugoslovansko vprašanje je danes najvažnejše in najaktualnejše vprašanje naše monarhije in nihče mu ne more več za stalno uiti. Z orkanskim glasom vpije po svoji rešitvi. Čim prej bo ugodno rešeno, tem lažje in tem prej pridemo do miru, to je danes splošno mnenje vseh treznih politikov! V naslednjem poročila o posvetovanjih, pogovorih in načrtih glede jugoslovanskega vprašanja!

Posvetovanja v Budimpešti.

Posvetovanja dr. Wekerla s hrvatskimi politikimi v Budimpešti so se nadaljevala v sredo popoldne. Udeležili so se jih minister za Hrvatsko dr. K. Unkelhäuser, ban Mihalović, podban Krišković, saborski podpredsednik dr. Edo Lukinić, član gosposke zbornice grof Kulmer in poslanca dr. Popović in dr. Paleček. Konferenca je bila namenjena finančni nagodbi med Ogrsko in Hrvatsko kakor tudi gospodarskim vprašanjem Hrvatske in Ogrske. Hrvatski politikimi so zahtevali združitev vseh Jugoslovancov v eno samo državo, ki naj bi se priključila deželam ogrske krone. Dr. Wekerle je sprejel izjave Hrvatov na znanje, ne da bi se izrazil o tem, kakšna rešitev se namerava in kakšno stališče bo zavzela ogrska vlada.

Posvetovanj se je udeleževal tudi načelnik bosanske deželne vlade, general Sarkotić. Do definitivnih sklepov ni prišlo.

Cesarjevo lastnoročno pismo.

Zatrjuje se, da bo kot posledica sedanjih pogajanj in posvetovanj v najkrajšem času cesar poslal obema ministrskima predsednikoma ter zunanjemu ministru kot voditelju skupnega finančnega ministristva lastnoročna pisma, v katerih bo naglašal potrebo in voljo vladarja, rešiti jugoslovansko vprašanje in naročil vodilnim državnikom, da naj predložijo cesarju predloge. S tem se bo baje zadeva za enkrat končala ter se bo jugoslovansko vprašanje še le po vojni definitivno uredilo.

Razna domnevanja.

O rešitvi jugoslovanskega vprašanja pričbu-

jejo listi razna domnevanja. Dunajski poročevalec »Berliner Tageblatta« piše: »Kakor se zdi, se je spremenila kombinacija, po kateri naj bi se Bosna in Hercegovina, združeni s Hrvatsko in Slavonijo v ozko državnopravno zvezo, pridružile deželam ogrske krone. Ogrska vlada sedaj baje želi, naj prideta Bosna in Hercegovina v podobno razmerje, kakršno je doslej obstajalo za Hrvatsko in Slavonijo, da se Dalmacija, Bosna in Hercegovina v neki gotovi zvezi pridružijo Ogrski. Brez dvoma da so ti problemi velike notranjepolitične in parlamentarne važnosti za Avstrijo kakor tudi za Ogrsko. Že iz raznolikosti problemov se more spoznati, da berlinska posvetovanja grofa Buriana ne morejo dovesti do gotovih sklepov.«

Budimpeštanski »Deli Hirlap« piše: »Največja ovira rešitvi jugoslovanskega vprašanja je avstrijska želja, da se Dalmacija pridruži Hrvatski in tako ustvari velika hrvatska država. Ogrska vlada se drži tradicije in nagodbenega zakona in ni na noben način naklonjena ustanovitvi take države. Rešitev v takih razmerah ni lahka in ta posvetovanja so najbrže le začetek dolgotrajnih dogovorov.«

Dunajski mestni svet proti Jugoslaviji.

V četrtkovi seji dunajskega mestnega sveta se je sprejela resolucija nemških strank proti ustanovitvi jugoslovanske države. Socialdemokratski zastopnik je odločno ugovarjal ter povdarjal, da želijo socialni demokratje spremembo Avstrije v zvezno državo narodov, da se tako doseže mir med posameznimi plesemi. Večina je seveda sprejela predlagano nemško nacionalno resolucijo.

„Volkstag“ v Velikovcu.

Na Koroškem, 13. jun.

Za nedeljo, dne 9. t. m. so vabili z mogočnimi plakati „cesarju zvesto“ in „domovinsko čuteče“ ljudstvo na Volkstag v Velikovec, da protestira proti „izdajalcem domovine“, ki hočejo priklopiti del Koroške k „državi kraljevskih morilcev in ovčjih tatov“. Vsako nemškutarsko gnezdo od Sp. Dravograda do Celovca je bilo alarmirano, agitacija se je vršila „od moža do moža“, požarne brambe so dobile poziv, da odpošljejo vsaj 4 može „na velikovško fronto“, in uspeh? Z največjo težavo so spravili skupaj kakih tri sto oseb iz vsega okraja, uradnikov, učiteljev in učiteljic, in nekaj „Herrenbaurov“, zlasti iz severne strani Velikovca, Le-tem se je pridružilo kakih 250 Velikovščanov, s šolarji vred in ta pisana družba je predstavljala „Koroške Slovence“!

Velikovec sam ni kazal skoraj nobenega zanimanja za shod. Ko smo prihajali od jutranjih vlakov v mesto, je bilo videti le nekaj zastav na trgu; pozneje smo opazili, kako se je občinski redar, gotovo na višje povelje, trudil od hiše do hiše in ukazoval naj vendar razobesijo zastave; pa še sedaj ga niso vsi ubogali. Nekdo je hudo-mušno pripomnil, da so prvotno imeli zastave zunaj le „Kriegsgewinerji“. — Na shodu samem — v telovadnici meščanske šole — tudi ni bilo posebnega navdušenja; govorniki so bili bolj slabo razpoloženi, zlasti mariborski Francl Girstmayr. Zastopnika kršč. socialcev, urednika Paulitscha iz Celovca ni bilo na shod; kljub temu trdijo „Fr. Stimen“ z dne 11. t. m., da je nastopil kot govornik tudi g. Paulitsch! Sploh je iz članka razvidno, da je, vsaj prva polovica, zagledala beli dan v uredništvu v Celovcu, in so toraj poročali o shodu tako, kakor so si ga sami želeli! In če so jim tudi resolucije poslali iz Celovca, je pa itak ves članek nastal v uredništvu samem!

Ker so govorniki govorili le nemško, so maloštevilni Slovenci zapuščali zapored dvorano. — In ko je Jaka Lučovnik, ki je — edino govoril slovenski, začel udrihati čez grofe in barone, ki ne puste streljati divjačine in se morajo vsled tega prazniti hlevi na kmetih, so začeli zapuščati dvorano „višji“ gospodje. Oglasiti se je moral seveda tudi „dunajski romar“, Glačnikov Zepej, da se ne pozabi nanj. — Kolajno je pa izmed govornikov odnesel iz shoda nemškutarski župan voženberški-Breznik, ki je — v slabih nemščini — udrihal po „jugoslovanski zalegi“; njegov govor naj bi objavili dobesedno, pa bi imel svet v teh resnih časih še dobro zabavo! — Konečno so še sprejeli „navzoči Slovenci“, kakor pravijo, predlagane resolucije, ki so polne zavijanj in hinavščine, pa tudi

predrznosti in zlobnosti, in zmagaja je bila dobljena, in sicer, kakor pravijo „štince“ — na slovenskih tleh. Zato izjavo smo jim iz srca hvaležni; so saj tudi sami priznali, da leži Velikovec na slovenski zemlji; in mora kot tak priti k naši Jugoslaviji!

O velikovškem »volkstagu« smo dobili s Koroškega še naslednji dopis: Z velikim bobnanjem kakor za kak cirkus so vabili nemčurski voditelji na »volkstag« v Velikovec. Z uradnim pritiskom so delale nemčurske občine za udeležbo. A čudno — ko se je shod v nedeljo, dne 9. junija zvršil ni o njem niti po nemških listih nobenega sluha in duha! In vendar se ta list tako rad pobaha s svojimi točnimi in hitrimi poročili. Kaj to pomeni? Se je morda zgodila zopet pravcata polomija, kakor na drugih teh shodih? O tem bomo že še izvedeli. O shodu poročajo doslej, kolikor nam znano, samo »Štimce« št. 130., a še te prav megleno in tajinstveno. Iz poročila se vidi, da ta shod ni bil nič drugega kakor zoper slovensko duhovščino vprizorjena podla gonja in denucijatorična hujskarija! »Štimce« pravijo v svojem poročilu, da je bil »volkstag« vredna in mogočna izjava Spodnje Koroške. Kdor pozna laznjivo poročanje tega lista, vé tudi, kolikor je verjeti temu poročilu. Pravi, da je slovensko ljudstvo še zvesto cesarju in državi. To je gotovo in drugače so govorili samo nemčurji! List povdarja, da je bil shod »ogromno« obiskan, a števila ne navaja, že znano, koliko so vredna taka poročila! Pravi, da shod pomeni poraz Slovencev, — ne vemo kako, saj se počutimo ravno tako dobro kot pred to umetno uprizorjeno hujskarijo.

In potem poročajo o volkovih kot pridigarjih. Državni poslanci Markhl, Lutschounig, Nagele, mariborski Francl Girstmayr in nemški katolikom se urednik Pavlič, ki pa kakor pravi naš velikovski poročevalec niti ni bil zraven, da so »zmerno in in brez pretiravanj, pa ostro in resno obsojali vso podlo (!?) hujskanje ljudstva, ki ga ravno v velikovskem okraju izvršujejejo tisti, katerih življenska naloga bi imela biti učiti mir in potrpežljivost.« Tako govore nemški privandranci, tudi iz druge dežele, na slovenskem kraju!! — Obsojali so dalje »politikujočo jugoslovansko duhovščino (— privilegij za politiko imajo menda samo nemškutarji —) in naše časopisje. »Župnišča postajajo jugoslovanska agentura, duhovništvo se izvršuje samo v postranski službi, z nemškim katolikom se ravna, kakor bi ga ne bilo in se ga iz cerkve takorekoč izključuje.« Bomo li slovensko duhovščino branili zoper take izbruhe nemške obrekljivosti in blaznosti? Ne! to bi se reklo jo žaliti.

Celovško budalo še dalje poroča: Eden govornikov je povdarjal važnost vere za kmetijski stan (za nemčursko »gospodo« je seve ni treba!) in je imenoval vero enega najvažnejših in zadajih stebrov kmetijskega stanu. »Pa ravno nekrščansko početje slovenskih duhovnihov, hoče podreti še to oporo, zakaj vera in spoštovanje zginjajo v strašni meri.« Govornik spominja na staro prerokbo, da bo prišel čas, ko e bo vera našla samo še pri kmetih (!) in ta čas je menda res prišel! Zato se obrata zbor do duhovnega nadpastirja v deželi s prošnjo, da poskrbi, da se bo slovenska duhovščina vzgojevala bolj skrbno, bolj krščansko, bolj patrijotično! Da mora tako prositi nekaj stotin najuglednejših mož okraja, to je vendar dosti resno in značilno! — Škoda, da list ne pove, kdo je tako modro besedičil. Ali jih ni mogel kdo rešiti blamaže ter jim povedati, da imamo na Koroškem itak nemškega kneza in škofa, ki je celo doma v blaženem »rajhu«, da je vodstvo tako duhovnega kakor dijaškega semenišča strumno nemško, — kaj hočejo torej še več.

Sprejeli so seve dolgovezno resolucijo, na katero kakor na drugo se morda še povrnemo. Vprizoriteljem velikovške komedije pa bodi povedano: Mi pa ostanemo, kakor smo b'li!

Naša ofenziva proti Italiji.

V soboto, dne 15. junija zjutraj se je začela že delj časa napovedana ofenziva naše armade proti Italiji. Od asiške gorske planote do morja divja na celi fronti srdita borba. Naši so na mnogih mestih vdrli že v tretjo sovražno črto. Od asiške planote do izliva Pijave v morje ima vrhovno poveljstvo slavni vojskovodja, Hrvat maršal Svetožar pl. Boro-

evič, Od Asiaga do svičarske meje pa maršal Konrad. Borba je zelo srdita, ker je sovražnik dobro pripravljen na odpor. Prvi dan smo vjeli nad 16.000 Lahov, vplenili pa nad 50 topov. Dunajski listi trdijo, da je vojaška uprava vse storila, da dobijo napadujoči oddelki na fronti dovolj krepke hrane.

Italijani priznavajo.

Italijanski vrhovni poveljnik general Diaz poroča, da je pritisk naše armade od asiške planote do morja vedno hujši. Odpor italijanskih, francoskih, angleških in ameriških čet je krepak. Avstrijcem se je napad na levem krilu (Borojevič) prvi dan posrečil, na desnem krilu (Konrad) pa se je ponosrečil.

Borba se raztegnila proti zahodu.

Naše čete niso napadle sovražnika samo na ozemlju Sedem občin, temveč tudi na prostoru pri Rivi in na gorovju Adamello.

Nemške čete odpoklicali.

Na italijanski fronti se borijo samo avstrijske čete. Nemške čete, ki so jih v velikem številu uporabljali za razne rekvizicije v zasedenem ozemlju, so nedavno odpoklicali na zahodno fronto.

Francosko bojišče.

Razven artilerijskih bojev severno od reke Scarpe ter ob obeh straneh reke Somme in krajevnih bojev severozahodno od mesta Noyon nobenih pomembnih dogodkov. Nemška ofenziva je ustavljena. Nizozemska poročila pravijo, da se Nemci pripravljajo na novo velikopotezno ofenzivo.

Politične vesti.

Nemci o parlamentu. Dne 14. junija je imela zveza nemško-nacionalnih strank na Dunaju sejo, v kateri so med drugim sklenili tudi sledeče: Ko je bilo delovanje parlamenta ogroženo, smo se pogajali z vsemi strankami. Mi smo bili za parlament in smo še tudi sedaj. Ako bi pa v stališču strank, zlasti pa v stališču zastopnikov Pojjakov ne prišlo takoj do popolne in brezdvomne spremembe, se bo to, kar brezpogojno potrebuje država, zagotovljeno tudi brez parlamenta. S temi višjimi pravicami in s podporo nemško-avstrijskega naroda bo država vzdržala in vstrajala, dokler ne bo vsled poteka zunanjih dogodkov prosta pot za sporazum s slovanskimi narodi. Tudi na jugu se bo moglo priti do rednega stanja, ako se bo odločno nastopalo proti državi nevarnemu delovanju jugoslovanskih politikov. Ako bi pa bilo proti naši volji vsled krivde nekaterih strank prekinjeno delovanje parlamenta, bi pa morala vlada in mi uporabiti ta čas za to, da se ne stori samo tega, kar zahteva sila trenutka, marveč, da se pripravlja politika za najbližji čas, politika, ki bi združevala vse narode države k skupnemu delu in k skupnim vspehom. Mi Nemci smo v tej štiriletni vojni storili na fronti in v zaledju neskončno več, kakor je bila naša dolžnost. V strjeni enotnosti zahtevamo našo pravico in zagotovitev te pravice za vso bodočnost. — Iz tega sklepa se jasno vidi, da bi nemškim nacionalcem bilo pravzaprav jako ljubo, če bi se ne sklical parlament. Tako bi njihova absolutistična in germanizatorična pšenica šla dobro v klasje. V svoji hinavščini pa bi krivdo radi zvalili na Slovence. S hinavščino je tudi prepojena nemškonacionalna izjava za pripravljenost, da se sklene sporazum s slovanskimi narodi, in sicer še le takrat, ko bo potek zunanjih dogodkov pripravil pot za to. Iz tega sledi, da so nemški nacionalci pripravljani samo za »Siegfrieden«, in sicer glede na razmerje naše države, oziroma Nemčije do sovražnih držav, pa tudi glede na razmerje med narodi v Avstriji. Če se Nemci v podkrepitve te svoje zahteve sklicujejo na to, da so med vojno za državo storili neskončno več, kakor je bila njihova dolžnost, velja isto ravno tako o Slovencih in Hrvatih.

Nemški volkstag na Dunaju. V nedeljo, dne 16. junija se je vršil na Dunaju nemški »volkstag«, na katerem so sklenili resolucijo, da avstrijski Nemci zahtevajo z vsa odločnostjo prosto pot do Adrije, da vlada proglasi nemški jezik za državni jezik v Avstriji ter tesno združenje vseh avstrijskih Nemcev. Zahteve avstrijskih Slovanov po samostojnosti pa kratkoma o odklanjajo. Na tem »volkstagu« je moralo biti zelo klavno, kajti marioski »Deutscher Montag« piše, da na tem volkstagu ni bil zastopan nemški narod, ampak so kot govorniki nastopili samo taki poslanci, kateri se tresejo za svoj državnozborni mandat. Volkstag je bil baje pravcati »Kasperltheater«, kar že verjamemo.

Grof Clary med prvimi. Kdo bi se čudil, da koraka grof Clary zopet med namestniki in deželni predsedniki kot prvi in najhujši neprijatelj jugoslovanskega gibanja. Dočim drugod vendarle tuintam dovolijo eno ali drugo zborovanje četudi omejeno, se je grof Clary kot tiger vrgel v protijugoslovanski tok. S prehranjevalno politiko je naredil fiasko, sedaj išče na tem polju svoje lavorike! Od 12. maja naprej nam Slovincem ni dovolil niti enega shoda, dočim imajo štajerski Nemci vsako nedeljo kak volkstag. Živela enakopravnost! In kako še Clary postopa! Ni mu dovolj orožništva, ampak v Trbovljah in Družmirju je moralo nastopiti tudi vojaštvo. Mi odločno protestiramo,

Še eden! Nemškutarji se razglasili v svojih listih, da se je nemškutarskega romanja na Dunaj udeležil tudi vrli župan občine Špičnik v svečinski župniji, g. Janez Leber. Dvomili smo, da bi bilo to res, ker poznamo g. Lebra kot poštenega moža, kateri se ne da ugnati ne od lutrovcev, ne od Lahov in ne od nemčurjev. G. Leber se res ni udeležil romanja na Dunaj. Vabili so ga s telegrami, z ekspresnimi pismi, z demarjem (priča Ferlinc in znanih 20 K are). A g. Leber je ostal trd. Ni se udal. Čast temu vrlemu možu! Tudi druge iz svečinske župnije so vabili, a niso šli. Niso marali Judezevih grošev! Slava jim!

Ukrajinci in parlament. Pod predsedstvom na čelnika dr. Petruszewicza je sklenil dne 14. t. m. Ukrajinski klub, da se naj vstraja pri mirovni pogodbi, sklenjeni med monarhijo in Ukrajino, da se ustanovi v monarhiji ukrajinska kronovina, sestavljena iz dela Galicije in Bukovine. Pod temi pogoji stopijo Ukrajinci v vladno večino. Za slučaj, če se ne ugotovi ukrajinskim zahtevam, pa bodo stopili Ukrajinci v strogo opozicijo.

Nemčija ne mara naznaniti svojih mirovniških pogojev. »Münchener N. Nachr.« poročajo, da je glasilo francoskega ministrskega predsednika Clemenceaua pozvalo Nemčijo, naj naznani svoje mirovne pogoje. List je izvedel od dobropoučene strani, da Nemčija tega ne mara storiti, ker je baje že itak obrazložila svoje mirovne pogoje ob priliki brestlitovskih pogajanj.

Beneški patriotje. Učiteljsko osebje c. kr. celovške gimnazije je darovalo ob cesarja-Karl-ovem Sednu nemškemu »schulvereinu« 105 kron!

Tedenske novice.

Našim somišljenikom. Sedaj, ko si je ustanovila Slovenska Kmetška Zveza svoje tajništvo, ji je mogoče misliti zopet na podrobno strankino organizacijo. Želja vodstva S. K. Z. je bila, da svoj program naznani in se o njem posvetuje na posebnem občnem zboru. Toda naznanjeni občni zbor za Celje nam je bil, kakor znano, od vlade prepovedan. Ker pa čas hiti in morejo biti vse stranke za bodoče boje strogo in dobro organizirane, za to mora vodstvo delati sedaj na lastno odgovornost. Prosimo pa, da nam somišljeniki upošljejo svoje nasvete in želje, in nadalje da nam pri začetku organizaciji grede dobrohotno na roko. Že najbližji čas se bomo obrnili do svojih somišljenikov s posebnimi predlogi.

Na jezikovni mejli. Včerajšnja slavnost pri Sv. Ani v Slov. goricah se je uspela nad vse pričakovano. Zbralo se je na več stotin obmejnega ljudstva. Zastopane so bile poleg domače županije: Sv. Benedikt, Sv. Anton Marija Snežna, Apače in Sv. Peter. Slavnostni govor je imel naš vroznani organizator prof. dr. Hohnjec. — Tudi Krekova slavnost v Jarenini je uspela naravnost sijajno.

Birma bo v celovski škofiji razen na ze navedenih krajih še: dne 30. junija v Mičigu pri Šmohorju, dne 7. julija na Prevaljah, dne 14. julija v Grades-u.

Iz Savinjske doline. Razpisani sta v Savinjski dolini dve nadučiteljski mesti in sicer v Lokah in v Orli-vasi. Obe mesti sta lepi, zlasti ugodne je v Orli-vasi. Ta šola je ob okrajni cesti, v sredini lepe Sav. doline, oddaljena pol ure od železniške postaje Sv. Peter. Šolsko poslopje je novejše, z lepim stanovanjem in pritlikinami, ki so za današnje razmere velevažne. Krog šole je velik vrt. Razun tega je obširen kos zemlje, šolska njiva. Važna pritliklina je gospodarsko poslopje, s hlevom in svinjakom. Ljudstvo je šoli naklonjeno, kar je že razvidno iz mnogih gospodarskih ugodnosti, ki pripadajo šoli. Razpis službe, do 30. junija 1918.

Novice iz Slov. gor. Čudni patriotje! Pred par tedni je g. L. G. iz jareninske župnije rekel neki kmetici, katere mož je od začetka v vojski: »Ali si ti neumna, da držiš s Slovenci! Ko bi imela moža nemškutarja, bi ti dobil moža domov. Poglej, jaz sem vedno doma, če ravno bi moral tam biti. Le poglej, Nemci smo skoro vsi doma.« Kmetica je res povedala možu, ko je prišel s fronte na dopust, a on jo je zavrnil: »Veš, iskreno ljubim dom in družino, pa rajši sem kot Slovenec na bojišču, kot pa nemčur doma!« Župan iz Vukovskega dola g. Jamernik je šel na Dunaj zastopal kvečjemu 5 odpadnikov več jih itak nima v svoji občini za seboj. — Smrt Linhart je napravila različne utise. Ljudje pravijo, da ga je kazen zadela, ker je šel nedolžno kri prodajat na Dunaj, drugi so pa mnenja, da bo vsled Linhartove smrti eno leto prej vojske konec. No, eden pri Sv. Jakobu ga je tako hvalil, da so mu solze iz oči tekale. A tiste solze bo baje ta gospod spravil v neki nemškutarski muzej. Ceste po mariborskem okraju so pa čimdelj slabše, zdaj jih bodo dali fotografirati in fotografije poslali na Dunaj. Potem bodo slike razposlali po celi Avstriji, da se se s tem povzdigne ugled naših nemčurjev, ki gospodarijo v mariborskem okraju. Na svidenje v Jugoslaviji!

Od nekod s Pohorja. Linhart ki je s šibo ubijal jugoslovanskega zmaja, toraj ni več, preminul je. Bog zna kak, bo njegov potomec pri »Štajercu«? Pregovor pravi: »Boljše malo kaj sledi!« Linhartov prednik je bil prava »šiba božja« svojem kakor ptujskim okoličanom sploh; svoje umazano življenje je rokovnjaško končal. Ornigovi tovariši ginevajo, izginil bo tudi on, a slovanski narod ojačen po majniški deklaraciji in samoodločbi bo vstrajal in ostal gospodar na svoji jugoslovanski zemlji. Ko Orniga več ne bo, Slovenec bo še vedno gospodar na svoji zemlji. Porok zato nam je naša vrlo, spretno organizirana mladina. Nemškutarji! Poboljšate se, ali pa se poberite s slovenske zemlje! To vam kliče Pohorski Jugoslovan.

Za slovensko šolo v Mariboru so darovali: Trst in okolica, slavije pri Sv. Ivanu K 2000, g. Lavrenčič, uradnik Ljubljanske kreditne banke, nabral v Trstu K 1.100, Kontoveljske in proseške Slovenke K 100, gdč. Vončinova v Barkovljah K 101, pokroviteljina Vrhničank v spomin na Vrhniški tabor K 1000, gdč. Dana Maroltova nabrala pri Vrhničankah K 50 (te zneske smo prejeli po načelniku Jugosl. kluba g. dr. Korošču), Ana Robek v Celju K 20, praporščak v Celju K 20, Ludovik Petek v Celju K 10, Janez Štern v Celju K 10, Dragojila Kosi pri Veliki Nedelji K 12, podčastniki 3/57. stotnije na bojišču K 10, upravništvo Slov. Naroda K 295, Miha Zidanšek, Spitalič pri Konjicah, nabrano na svatbi Petelinšek in Zidanšek K 103, Slavka Herg, učiteljica pri Sv. Tomažu, nabrala ob 25. letnici g. nadučitelja Kosi K 50, dr. Kraigher v Ljubljani-Josipina Kraigher in otroci mesto venca na grob umrli hčeri in sestri Lojzki Brnič-Kraigherjevi K 300, nadporočnik Franc Pozenel, zbirka slov., hrvatskih in čeških častnikov 1. baona bos. herc. polka K 200, dr. Anton Medved v Mariboru K 20, Fr. Moravec, stolni dekan v Mariboru K 20, katehet Petelinšek K 2, stolni vikar Anton Tkavc v Mariboru K 10, Evgen Lorgar, vojaški kurat v Mariboru K 10, Avgust Šparl, stolni vikar v Mariboru K 40, Jakob Tajek, c. kr. voj. superior K 100, J. Štefan, profesor na vojaški višji realki v Mariboru K 50, prof. bog. dr. Lukman v Mariboru K 10, dijaki, prebitek šaljive pošte v Narodnem domu dne 30. 5. 1918 K 120, Maks Stefanciosa pri Sv. Florijanu

K 22, birmanci v Dramljah po g. župniku Ogrizek K 20, Micka Oset v Tolstemvrhu nabrala v gostilni Tolstovrške Slatine na dan obletnice deklaracije z geslom »srce narodu, prijatelj roko, divjaku pest« K 32, Valentin Vezjak, lesotrtec v Prevaljah v spomin umrlega sina K 10, Andrej Oset v Tolstemvrhu mesto venca na grob Maksa Vezjak K 20, Micka Oset v Tolstemvrhu K 38, Josip Gselman, gostilničar v Hočah K 90, Jos. Švigelj, župnik v Polici pri Višnjigori K 20, Franc Resnik nabral pri vojaki 87. pešpolka na bojišču K 74, Franc Tovornik, kaplan v Slivnici K 20, Ivan Vošnjak, Mestni vrb pri Ptujju K 10, »Okslavski« K 100, Tone Osterc, poročnik, nabral pri slov. in čeških častnikih 87. pešpolka K 480, dr. Janko Šanda, vpok. duhovnik v Rogatcu K 20, neimenovan po gdč. Tereziji Leskovar v Cirilovi tiskarni K 5, Franc Cvetko, nadučitelj v Vučjivasi K 10, Marija Brus v Svečini K 50, Josip Voglar, posestnik Nadbišec K 20, zbirka g. Trumbiča pri ljubljanskih in jeseniških Slovincih v planinski koči na Golici K 256, iz Prevorja pri Pilštanju župnik Roman Škerbs K 20, Franc Šetinc K 20, Franc Starc K 10, Micika Šetinc K 4, Mima Loparnik K 2, Minka Amon K 2, iz nabiralnika v Narodnem domu K 41-86, Katina Guštinova v Metliki, skupiček za bršljan, ki se je prodajal na prepovedanem belokranjskem taboru K 300, upravništvo Slov. Naroda K 970. Rodoljubi, spominjajte se severne meje! Prispevke je pošiljati na naslov moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru (blagajnik Franc Pišek, Narodni dom). Šolski odsek.

Koncert v Mariboru. Dramatično društvo naznanja, da uprizori prvi koncert v letošnji sezoni v nedeljo, dne 23. junija točno ob 1/2 5. uri popoldne v gostilniških prostorih Narodnega doma v Mariboru. Med koncertom bodo mize odstranjene in v vestibulu bodo prvi sedeži po 3 krono, v veliki gostilniški sobi deloma drugi sedeži po 2 krono, deloma stojišča po 1 krono. Nastopil bo novi, 70 oseb broječi mešan zbor, naš priljubljeni kvartet in ženski solo-duet. Res umetniški značaj pa bo dal koncertu mojster na gosli, g. Fr. Serajnik, ki je prevzel precejšnji del programa.

„Luč“, almanah slov.-krv. katoliškega narodnega dijaštva. — Nekoliko dni še in knjiga bo dotiskana. Priznati moramo, da bo presegalo delo pričakovani uspeh in da bo izvršeno v vsestransko zadovoljnost. Vse nekaj krepkejšega nam pravi mladina zdaj, ko pa je bilo ono pred leti. To niso nikakoršna rekla, niso besede o idealih, temveč so samozavestne, odločne misli, ki ne klonijo nikomur, se ne bojijo nikogar. Izčiščeni in preizkušeni stopajo mladini pred nas, da nam jasno povejo božje in naše pravo. Njihova pot je ona, ki jo je pokazal njim in nam vsem naš veliki blagovestnik dr. Krek. Iz ljubezni in hvaležnosti so posvetili knjigo njemu in ji priložili obenem njegovo sliko. Delo pa znači tudi pozitiven korak k jugoslovanski narodni in kulturni skupnosti. Slovenska kakor hrvaška javnost se zelo zanimate za almanah in naročila so obilna. Zato pa opozarjamo vse one, ki še knjige niso naročili, naj storijo to takoj, drugače se jim lahko dogodi, da se zapoznela naročila vsled preračunjenega števila izvodov ne bodo mogla več vpoštevati. Cena knjigi je mala, 3 K za dijake, za druge 6 K. Dijaki lahko pošljejo naročnino skupno, a naslovi naročnikov pa naj bodo počitniški, ker knjige ne bo mogoče razposlati pred sklepom šolskega leta. Naročila z denarjem vred sprejema: dr. Stjepan Markulin, odvetnik, Zagreb, Kurečeva ulica, broj 3. — Vsi na krov v delu za napredek naših misli in narodnega zedinjenja, naročajte in širite »Luč«, da ne bo samo dijaška, temveč naša skupna last!

Poziv rođoljubnim Slovincem in Slovenkam! Nemci se v svojih oporokah vedno prav prične spominjati nemškega Schulvereina, Súdmarke in enakih nepotrebni nemških društev. Nedavno umrla svečinski Menhardt je svoje veliko premoženje določil za Schulverein in Súdmarko. Kaj pa Slovenci in Slovenke? Ali mi nimamo nobenih narodnih potreb? Še preveč! Slovenska Straža, Tiskovni dom, slovenska šola v Mariboru in še celo kopo drugih društev in zavodov potrebuje gmoine pomoči. Rojaki! Ke pišete oporoke, spominjajte se obmejnih Slovincov, določite del svojega premoženja za Slovensko Stražo v Ljubljani, za Tiskovni dom v Mariboru, za slovensko šolo v Mariboru ali za Dijaško kuhinjo.

Slovenska Straža. Občni zbor Slovenske Straže se vrši v kratkem; zato je neobhodno potrebno, da se sestavijo odbori podružnic Slovenske Straže in da prične s delom Slovenski Stajer, na pian! Strmmo

se v krepko narodno obrambo proti onim, ki nam hočejo oropati najlepše dele zale naše jugoslovanske mlje na Slovenskem Stajnerju. Oživimo podružnice Slov. Straže!

Na Vranskem se vrši dne 23. junija v prostorih g. Brinovca ob 3. uri popoldne politični shod. Govori poslanec tega okraja dr. Korošec.

Plakati vojnega albuma pešpolka št. 87. Te dni so se razobesili po Celju in ostalih mestih in krajih polkovnega nadomesnega okraja plakati, ki napovedujejo s podobo in besedo izdajo vojnega albuma 87 tnikov. Plakat je delo dunajskega umetnika Rolanda Strasserja ter vzbuja s svojim krepkim slikanjem naših vojščakov splošno pozornost. Prodaja kratko vsebino vojnega albuma, ki bude sporočal v obsežni obliki sodobnikom in potomcem glavne dogodiljaje hrabrih pripadnikov 87. polka tekom svetovne vojne. Cena proti predplačilu 30 K za ljudsko 40 K za krasotno izdajo je čudovitno nizko nastavljena, ako pomislimo, da bode vsebovalo to krasno spominsko delo v obsegu približno 400 strani kakih 1000 umetniških slik po zanimivih vojnih posnetkih. Priporočljivo je torej za vsakega, ki je v zvezi s spodnještajerskim domačim polkom, da ne zamudi subskripcijskega roka, ki poteče dne 1. julija 1918 ter si z naročitvijo pravorasno zagotovi to dostojno in mikavno spominsko krjigo.

Vpisovanje na ženskem učiteljskem šolskih sester v Mariboru. Na cesarja Franca Jožefa I. jubilejnim učiteljskem šolskih sester v Mariboru je vpisovanje za I. letnik šolskega leta 1918-19 v četrtek, dne 27. junija od 8. do 10. ure dopoldne. Sprejemni izpit se začne istega dne ob 10. uri dopoldne.

Posojilnicam in drugim zadržkam se naznanja, da se je Kmetijski zadrugi v Račah pri Mariboru obljubilo večje množine bodoče žice (s trnkami). O. menjena zadruga danes ne ve, koliko bi naj naročila zato prosil vse zadruge, da ji v najkrajšem času sporočijo, kakšno množino bi potrebovale in kupile. Zadruga je tudi napravila z neko cementno tovarno v Nemčiji sklep na veliko množino cementa. Ako ne bodo dobave ovirale transportne težkoče, bo zadruga lahko dobavila svojim članicam večje množine tega tako redkega blaga. Zeleti bi bilo, da bi zadruge tudi sporočile potrebo cementa. S temi naročili pa seveda Kmetijska zadruga v Račah ne prevzame nikakršne obveznosti, da bi naročila morala izvršiti. Dala bo seveda, koliko bo v moči; došla naročila ji pa bodo služila za navodilo, koliko naj zahteva, s tem pa še ni rečeno, da bo vse zahtevane množine tudi dobila.

„O ljudskem zdravju“, je naslov knjižici, obsegajoči 80 strani, ki jo je spisal dr. Alojz Zakar. Izdala in založila jo je Tiskovna zadruga v Ljubljani. Vsebinska: Plodovitost, marljivost, naravni prirastek, padanje števila porodov, vpliv spolnih bolezni, umrljivost dojenčev, vplivi svetovne vojske, socialno zdravstvene naloge. Knjižico, ki se naroča v Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6 in stane 1 izvod s poštino vred 4 K, priporočamo.

„Jetiki — boji!“ Tako je napis lični knjižici, ki jo je spisal znani slovenski goriški zdravnik dr. A. Breclj. Knjižica obsega 78 strani in je pisana zelo poljudno. Vsebinska: Vzrok jetiki. Kako se okužimo z jetiko? Obramba človekovega telesa zoper jetiko. Pogoji jetičnemu obolenju. Duševno razpoloženje za jetiko. Koliko nas je jetičnih? Pomen jetike za prosve-to in narodno gospodarstvo. Kako se javlja in kako poteka jetika? Kako odvrčamo jetiko? Razkuževanje. Gmotna in posvetna povzdiga. Stanovanje in obleka. O hranitvi. Npravna stran obrambe zoper jetiko. Zdravljenje jetike. Sklep. Priloge. Knjižica se naroča pri Novi Založbi v Ljubljani in stane 2 K. Priporočamo prav toplot!

Molitvenik Sv. Alojzij je popolnoma razprodan in se med vojsko najbrž ne bo več tiskal.

Na znanje. Radi nekih ovir se je morala darasnja Straža staviti na roko. Vsled tega je izostalo mnogo gradiva in važnih poročil. Upamo, da se bo prihodnja Straža stavila zopet na stroj.

Dopisi.

Maribor. Hotel »Meran« je iz strahu pred slovenskim kupcem kupila nemška družba za 400.000 K. — Hotel »Mohr« v Gosposki ulici pa je kupil g. Jančar iz Pobrežja.

Jarenina. Hranilnica in posojilnica v Jarenini ira svoj občni zbor 29. junija 1/2 9. predpoldne v posojilničnih prostorih.

Jarenina. Včerašnja Krekora slavnost je izpadla nad vse pričakovanje lepo. Udeležba je bila zelo velika. Posebno je ugajala deklamacija. »Ti osrečiti

jo hoti«, ki je bila sprejeta z velikim odobravanjem. Spevoigra »Kovačev student« je vzbudila mnogo zabava. Tudi pevski zbor je rešil svojo nalogo častno.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Zopet se moramo pritoževati radi predrznosti naših vsenemških nasprotnikov. Njih posilinemška vsiljivost sega že v cerkev, kjer morajo naši slovenski otroci prepevati sami sebi in vernikom v zasmeh nemške pesmi, kakor bi bila naša materinščina že prezkromna da bi se v njej častilo Boga, kakor doslej. In pri šolarski maši! Kakšno petje je to! Učence same je sram! Petrazredna šola, ki se hoče ponašati, pa ne zmore niti ene dvoglasne pesmi. A kadar gre za nemške prireditve, tam pojejo baje naši otroci 2—3 glasne pesmi. Izven šolski čas se porabi za to, da se otroci nauče, v šoli se pa niti predpisane ure za petje ne uporabljajo, kaj še za slovensko petje. Ako misli naše posilinemško učiteljstvo, da je to pravilno, da izstopajo naši slovenski otroci iz šole in se jim ne poda niti najmanjši zaklad slovenskih pesmi s seboj, da bi jih lahko še pozneje kot odrasli prepevali, se moti in nam dela veliko krivico. še bolj pa s tem, da ponemčuje s silo naše slovenske kraje in hoče zatreti v naši šolski mladini vsak čut do lastnega naroda in jezika. Ali je to kultura in vzgojevanje? Kdor hoče kot učitelj na naši šoli delovati, mora biti zmožen pravilne slovenščine, ne pa jo namenoma spakovati in ji primeševati nemških besed. Tako rečejo na primer pri nas učitelji in učenci: »Idi v »vierte Klas!« Daj mi »fedro, pleištift« itd. Kdor pa se čuti odvisnega od »Südmarke« ali »Schulvereina« ali hoče svoje navdušenje za nemške ideale javno pokazati, naj si poišče boljše tla v svoje namene in naj zapusti naše slovenske kraje, da jih ne bo s posilinemško politikou okužil. Mi hočemo imeti svoje pravice in — mir!

Dobrna. Kmetijska podružnica priredi dne 30. junija ob 3. uri popoldne v hotelu Union zborovanje. Govoril bo g. Franc Goričan. Ker so časi posebni za nas kmete zelo važni, so vsi kmetovalci in tudi žene in mladenke, ter še doma ostali mladeniči povabljeni na zborovanje. Kdor še ni plačal udnino za l. 1918, ima priliko da to tedaj stori. — Letos se nam obeta bogata letina. Marsikateri trs ima po 50 grozdov. Seveda bo treba na kak način trsu pomagati, da bodo še vsi drugi pogoji dani — da bo tudi mogel vse naloženo blago obraniti in do dozorenja preživeti.

Celje. Vpisovanje v I. razred c. kr. samostojnih gimnazijskih razredov z nemškim in slovenskim učnim jezikom v Celju se bo vršilo dne 28. junija in dne 16. se tembra t. l. od 8. do 9. ure dopoldne. Od 9. ure naprej sledi sprejemni izpiti.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 16. junija.

Včera jzutraj so ob reki Piavi ter ob obeh straneh reke Brente po več ur trajajočem artile rjiškem ognju napadle naše armade Italijane in njihove zaveznike.

Armadna skupina feldmaršala pl. Boroeviča e na mnogo mestih izvojevala prehod čez visoko naraslo Piavo. Armadni zbori generalnega polkovnika Wurm so zavzeli na široki fronti sovražne postojanke, ko so v srđiti protiobrambi strle so vražni odpor pri San Dona di Piave ter ob obeh straneh železnice Odezzo-Treviž. Čete generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa so se presenetljivo polastile obrambnih naprav na vzhodnem robu Montella in so vdrlé v to višinsko ozemlje. Generala konjenice kneza Schönburg je na prehodu njegovega armadnega zbora ranila sovražna granata. Število ob piavi vjetih sovražnikov znaša 10 000 mož, vpljenjenih je pa bilo dosedaj okrog 50 sovražnih topov.

Vspešen je bil tudi prvi naval ob obeh straneh reke Brente. Hudi sovražni odpor ter vse ovire gorovja premagujoč, so na več mestih udrlé naše čete v tretjo sovražno črto, kjer je bilo ujetih 6000 Italijanov, Francozov in Angležev. Te vspehe smo pa mogli le deloma obdržati v svoji oblasti. Vzhodno od Brente smo morali goro Raniero, katero je sovražnik hudo obstreljeval in sicer od strani in na katero je napravil protinapade, zopet izprazniti, dočim so Italijani brezvspešno naskakovali naše postojanke na severnem

pobočju Grappe, kjer so se utrdili naši bataljoni.

Na gozdovnatem ozemlju Sedem občin so trčili naši polki na neko sovražno napadalno skupino, katero so sovražniki imeli že delj časa poprej pripravljeno in kateri smo že poprej prepuštiti del zasedenega ozemlja. Pri Rivi na odseku majorja nadvojvode Maksimilijana smo sovražniku iztrgali goro Dosso alto. Na Adamello-ozemlju so gorske stotnije zavzele v naskoku Corno di Cavento, kjer je bilo ujetih 100 Italijanov in vpljeni trije topovi.

V Albaniji je bil zopetni francoski napad dne 14. t. m. v dolini Devoli odbit.

Razne novice.

Vlak z municijo zletel v zrak. Dne 14. t. m. zvečer je na postaji Schlögelmuhl pri Glognicu na Nizjem Avstrijskem začel goriti voz municije. Ogenj se je razširil kmalu na bližnje vozove. Eksplozija je bila zelo huda. Proga je bila tako silno razdrta, da je bil železniški promet med Dunajem in Gradcem dva dni ustavljen. Nekateré vesti pravijo, da je zletelo v zrak 10, druga pa, da 3 vozovi. Ali je kaj človeških žrtev, ni znano. Danes je promet na južni železnici že zopet v redu.

Sultanova zakladnica. Kakor je znano, so turški vladarji na vrhu tujece, ki prihajajo v Carigrad, zelo gostoljubni in jim dovoljujejo, da si ogledajo tu znamenitosti, ki ostajajo v drugih prestolnicah skrite posetnikom. Kljub temu pa je bilo ob Zlatem rogu vedno raznih delov sultanskih dvorcev, ki niso bili nikdar dostopni tujece, izvzemši kronane glave. Pri tem se ne sme misliti ravno na harem, ki mora že iz verskih vzrokov ostati zaprt očem tujih možkih. So še drugi prostori sultanove rezidence, katere je doslej videl le malokateri drug človek kot oni dvorni uradnik, ki mu je poverjeno nadzorstvo teh prostorov. Semkaj spada pred vsem sultanova zakladnica, ki je bila za časa sultana Abdul Hamida II. odprta le maloštevilnim privilegirancem. Sedanji sultan Mohamed V. je odprl tudi zakladnico posetnikom, seveda ne vsem, temveč samo onim, ki prinesejo cesarskemu privatnemu tajniku priporočilo svojega veleposlanišva ali poslanišva. Takega priporočila pa ni težko dobiti. Tako je torej sedaj mogoče ogledati sultanovo zakladnico brez velikih težav. Zakladnica ima po vsej pravici to ime, kajti v njej se nahajajo res vsi zakladi iz tisoč in ene noči, namreč brezštevilni demanti, rubini, smaragdi, tirokzi in topazi, dragoceni prestol nekega starega perzijskega šaha, pravo mojstrsko mozaično delo iz biserov, smaragdov in rubinov. Med vsemi temi znamenitostmi je videti celo vrsto fantastičnih postav iz vsake, ki kažejo vse sultane iz Osmanovih časov, v bogatih oblekah in z dragocenim, z dragimi kamni ozaljšanim orožjem, kakor kamni, sami ali v posebnih shrambah ali pa v umetnem okovu, za okras bodal, mečev in sabel, z dragimi kamni posute krone, vaze iz zlata, jaspisa in oniksa, ustniki za čibuk najdragocenejšega dela. V zakladnici se nahaja tudi turško prestolno nebo, okrašeno z velikanskim smaragdom, in poleg njega so je nosili v življenju. V majhni sobi, v katero pa razum vladajočega sultana ne sme stopiti nihče, se mora skozi okno videti sveti prorokov plašč, meči preroka Mohameda in prvih kalifov ter v čisto zlato okovana roka Janeza Krstnika, ki je krstila v reki Jordan. Odrešenika. Končno se nahaja v sultanovi zakladnici tudi krsta Aleksandra Velikega. Veliko učenjakov je sicer izpodbijalo trditve, da bi v resnici ležalo truplo Aleksandra Velikega v tej krsti, toda da je bila napravljena zanj, je gotova stvar. Našel jo je kalif Omar I. v Aleksandriji, kjer je bil pokopan Aleksander Veliki. Dal jo je najprej prepeljati v Arabijo in pozneje so jo turški sultani dali odpraviti v Carigrad. Turški vladarji so zelo ponosni, da hranijo v svoji prestolnici zemske ostanke največjega okrvja naša sinov.

Najvarnejša zastava miru

je

popolen vspeh

8. vojnega posojila